

Pressemeddelelse

Sådan lykkes vi med bæredygtig omstilling af det åbne land

En netop offentliggjort vidensyntese udarbejdet af NIRAS kalder på et paradigmeskifte i måden, vi planlægger og arealudvikler i det åbne land. Der er et stort pres på arealerne, og vi kan kun lykkes med at indfri målene om flere energianlæg, udtagning af lavbundsarealer, fortsat fødevarerproduktion, mere biodiversitet og alle de andre målsætninger, hvis vi arbejder strategisk på det *nationale* plan og med multifunktionelle løsninger på det *lokale* plan.

Det er problematisk at vi planlægger for energi, klima, miljø og natur hver for sig. Og det risikerer at ødelægge lysten til at medvirke lokalt.

Parterne bag Realdanias Collective Impact-initiativ; "Fremtidens bæredygtige landskaber", har ønsket et overblik over nyeste viden om udvikling af det åbne land og løsninger til omstilling af arealerne frem mod 2050. I dialog med ansvarlige forskere bag den nyeste viden, har NIRAS lavet en faglig vurdering af forskellige virkemidler til omstillingen af det danske landskab. Resultaterne er nu samlet i en nyligt offentliggjort vidensyntese, der i kort og tilgængelig form tegner et samlet billede af erfaringer, muligheder og forudsætninger for multifunktionel arealomstilling i Danmark.

"Vidensyntesen kan i kort og tilgængelig form oplyse og inspirere politikere og interessenter, når der skal forhandles om en kommende jordreform", fremhæver Søren Møller, der er formand for Fremtidens Bæredygtige Landskaber".

I 2017 udgav Teknologirådet en rapport, der konkluderede, at der i Danmark er målsætninger, som til sammen skal bruge 140 % af Danmarks areal. Det er selvsagt ikke muligt, og derfor er vi nødt til at tænke multifunktionelt.

Den nye vidensyntese peger på, at der i Danmark ikke er tradition for strategisk planlægning i det åbne land, og at det i høj grad har afsæt i et sektoropdelt politisk fokus og lovgivning. Der er derfor behov for et paradigmeskifte i måden, hvorpå vi skaber rammerne for vores planlægning og forvaltning i det åbne land og ikke mindst, hvordan vi muliggør og fremmer en bæredygtig arealomstilling.

Ni indsatser viser vejen til et markant ændret danmarkskort

Vidensyntesen foreslår ni konkrete indsatser, der kan være udgangspunkt for en kommende jordreform (se faktaboks). De ni indsatser peger både på løsninger, der styrker sammenhængen på tværs af sektorer fra det europæiske niveau og til den lokale politiker og lokalsamfund, som står over for at skulle realisere et nyt energianlæg eller omlægge landbrug til natur.

Der peges også på tiltag, der skal gøre det enkelte projekt lettere realiserbart gennem mindre bureaukrati og ensartede metoder for værdisætning af effekter.

Vidensyntesen peger desuden på et stort behov for, at såvel lovgivning som redskaber til at motivere en ønsket arealudvikling gentænkes i en forenklet form, så multifunktionelle projekter kan realiseres nemmere og hurtigere. I dag står en lodsejer med 62 tilskudsordninger, der alle har et så målrettet fokus, at det er næsten umuligt at gennemføre projekter helhedsorienteret.

Baggrund

Realdania har med initiativet Collective Impact skabt et partnerskab; Fremtidens bæredygtige landskaber, som de senere år har afsøgt metoder til multifunktionel jordfordeling i konkrete pilotprojekter som et svar på, hvordan fremtidens bæredygtige landskaber kan omlægges i nye arealpuslespil på tværs af de mange interesser, som presser det åbne land i dag.

Parallelt med partnerskabets egne projekter og metodeudvikling, har parterne ønsket et overblik over nyeste viden om udvikling af det åbne land og løsninger til omstilling af arealerne frem mod 2050. Det er det overblik, som NIRAS nu har samlet i en vidensyntese, ligesom NIRAS har lavet en faglig vurdering af forskellige virkemidler til omstillingen af det danske landskab.

FAKTABOKS

De 9 indsatser

- Indsats 1: Politisk ejerskab fra beslutning til gennemførelse
- Indsats 2: Strategisk og multifunktionel planlægning for det åbne land
- Indsats 3: Forenklede tilskudsordninger
- Indsats 4: Offentlig-private partnerskaber giver gensidig indflydelse og ansvar
- Indsats 5: Skal det hele ske i frivillighedens tegn?
- Indsats 6: Værdisætning af effekter
- Indsats 7: En god inddragelsesproces kræver investering
- Indsats 8: Samfundsøkonomiske gevinster
- Indsats 9: Internationalt samarbejde

Hele vidensyntesen kan ses her:

> [Vidensyntese – del 1: Arealanvendelse og redskaber til omstilling af det danske landskab frem mod 2050](#)

> [Vidensyntese – del 2: Vurdering af virkemidler i omstillingen af det danske landskab](#)

For yderligere information kontakt:

[Fremtidens Bæredygtige Landskaber – Collective Impact](#)

Søren Møller, formand: 23280234

Helga Grønnegaard, sekretariatsleder: 40495776

NIRAS A/S:

Hanne Brendstrup Nielsen, Ekspertise- og markedschef: 3016 9273, bre@niras.dk

Tom Heron, direktør, bæredygtighed, digitalisering, planlægning og miljø: tomh@niras.dk

Forskere:

Tommy Dalgaard, professor, jordbrugssystemer og bæredygtighed, Aarhus Universitet: 20706132

Finn Arler, professor, planlægning, Aalborg Universitet: 99 40 72 01